

דבר העורך

חשמל כשר לשבת

כנס חיזוק: ביום חמישי כ"ה שבט תשפ"ג פרשת משפטים מתקיים כנס חיזוק גדול, נשא דברים **הגאון רבי מנחם מנדל לובין שליט"א** בהלכות יחוד. בנוסף נשא דברים **הגאון רבי נתן רוטמן שליט"א** חיזוק בנסיונות התקופה.

כמו כן נמכר בכנס במחיר מיוחד, ועדיין ניתן להשיג במערכת הילכתא את הקונטרס הנפלא "יופי פנימי" **מהגאון רבי גרשון מלצר שליט"א** בנושא הלכות הלבוש לנשים מהמקורות עד הלכה למעשה.

ושמרו את השבת: ביום חמישי ב' אדר תשפ"ג יתקיים אר"ה שיעור מיוחד בנושא 'שימוש בחשמל בשבת', מפי הג"ר **ישראל מאיר מורגנשטרן שליט"א**, בליווי מצגת להמחשת הליכי הייצור, תפקידי העובדים, ומשמעות הדברים לדיני שימוש והנאה החשמל בשבת. שמעו ותחי נפשכם.

שיעורי הילכתא מתקיימים באמצעות תרומות המשתתפים ביחזמת 'ועד ידידי הילכתא'. ניתן להאזין לשיעורים בקו הילכתא בקול הלשון ובקו אוצר השיעורים. טלו חלק ושותפות בקיום שיעורי הילכתא, ותזכו לכל הברכות, וכלשון הפסוק (משלי פרק ג פסוק יח) **עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר**.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

יום ה' תרומה ב' אדר

ה' משפטים כ"ה שבט

שמרו את השבת

נושא השיעור: **עיון בחשמל בשבת**

רשימת הנושאים:
 • רבי ישראל מאיר מורגנשטרן שליט"א: מדבר בספר 'השולחן בשבת ויאר שפיר' מוסד 'השולחן' חלק א' אורח חיים ופסחים חלק א' וד' ויאר שפיר: אגמנת בידי ישראל ירחיקה ממנו טרם יבוא.

שמעו ותחי נפשכם!

הילכתא
 יחזמת חזקת חיים
 יחזמת חזקת חיים
 יחזמת חזקת חיים

נושא הגיליון

'המתנה בין חלב לבשר'

שעתא חדא או סעודתא חדא

אכילה כהלכה: נושאי הגיליונות בסדרת 'אכילה כהלכה', הגיליון הקודם מספר 387 בנושא 'המתנה בין בשרי לחלבי', הגיליון הנוכחי מספר 388 בנושא 'המתנה בין חלבי לבשרי'. בהמשך, גיליון מספר 389 בנושא 'המתנה לאחר אכילת גבינה צהובה'. גיליון מספר 390 בנושא 'המתנה לאחר אכילת פיצה'. גיליון מספר 391 בנושא 'המתנה מחמת טעם ובלעיות'.

במאמר שלפנינו מתבאר, כמה זמן צריך להתמין אחרי אכילת מאכלי חלב, כדי לאכול בשר. ביאור השיעור לפי הגמ', ועל פי הזוהר, והמנהג הלכה למעשה, וכן באיזה אופן נצרך קינוח והדחה, ואיך עושים קינוח והדחה.

בטעות עלולים לחשוב, שמתור לאכול בשר אחרי גבינה ללא שום הגבלה, אבל באמת ההבדל הוא רק שלא צריך להתמין שש שעות בין גבינה לבשר, אך מכל מקום צריך רחיצה קינוח והדחה.

1. אכילת בשר אחר מאכלי חלב

על פי גנלה: מבואר **במ"א** (חולין דף קד: קה.) לגבי שהיה, רק בין בשר לגבינה יש דין המתין בשיעור של בין סעודה לסעודה. אבל בין גבינה לבשר לא צריך להתמין כלום, ויכול לאכול מיד

בתבנית משנה ברורה

יומא טבא לרבנן ותלמידיהון

כרך חדש
 סדרה שכבשה את היכלי הכוללים ושוחרי ההלכה

אמרי מרדכי
 הלכות תערוכות

בוני לסיכום דברי נושאי מל"ם והשוותים בשפה ברורה ושושלת בעיניו מאיר עינים סביב לשלשון קודש

- מדור יעוץ ועוד עיונים ורחבות והקורות בשיעור הדינים.
- מדור גינונים וזכרונות מראי מסורות ומורשים השייכים לדברי התנ"ך והרמ"א וליסודות מלנים.
- בשים ועל לביעות מרתערת במסות עם חקיקת התהילה הנדולה מנדולי המורים.

ניתן להשיג השבוע בעמדות מכירה של בלוי

הוצאת המסדה: **יפה פנים** (ענין לענין) בחנינות הפסקים המנוהגות

יפה פנים
 תשפ"ג

(ס"ק ד), **ויד יקודה** (הקצר את כד), ו**של"ה** (מסכת שבועות פרק גר מצוה אות ח), ו**באר היטב** (או"ח סימן תצד ס"ק ח), שעל פי הזוהר צריך להרחיק שעה בנוסף לברכת המזון, כפשוטו לשון הזוהר 'שתא חדא', ורואים מדבריהם שכן המנהג הראוי. וכתב **בכף החיים** (או"ח סימן קעג אות ב) שכל ירא שמיים יחמיר לעצמו ולאחרים הנשמעים לו להמתין שעה ובסעודה אחרת.

דין נוסף מבואר ב**בשר"ע** (סעיף ד), שצריך לפנות את כל שאריות המאכלים שאכלו ביחד עם הגבינה, וכן להחליף את המפה וכלי האוכל.

3. דיני רחיצה

רחיצה: כתב ה**טור** (סימן פט), בשם **רבנו פרץ** (הגהות סמ"ק מצוה ר"ג אות ה), ה**ובא בש"ך** (ס"ק ט), למרות שמצד הדין לא ייחייב לרוחץ את הידיים ביום ומספיק גבינה, מכל מקום יש לרוחץ את הידיים גם ביום, כי לפעמים נבדלים שומנים, ולא שמים לב שנדבק הלחלוחית בידיים, ומסיים הש"ך וכן המנהג. וכתב **בשפת אמת** (ס"ק ט) שמכל מקום בשעת הדחוק כגון שאין לו שם מים, אפשר לשמוך להקל על ידי עיון בידיי ביום, כתחליף לרחיצה. כתב **בש"ך** (ס"ק י), שצריך דוקא מים ולא שאר משקין, כי הם שמנים וצחים, ולא מנקים מהידיים את השומן והמאכל, ולא מועיל לשפשוף ידיי בקיר או גופו, וגם צריך לנגב את הידיים. וביאר **המשנה"ב** (סימן קעג ס"ק ח), את הטעם שצריך לנגב את הידיים, כי אם יאכל בלי ניוגוב, יש בכך משום מיאוס לאוכל.

עוד מבואר ב**משנה"ב** (סימן קעג ס"ק ו), שלא צריך נטילה בכלי, ובדיעבד לא מעכב חציצה, ומספיק לטויל עד הפרק השני. והוסיף (סימן קפא ס"ק י), שאם המאכל מגיע עד היד למעלה, צריך רחיצה גם למעלה.

בכוס או במזלג: באופן ששתה חלב ורוצה לאכול אחריו בשר, הרי בלשון השו"ע מוזכר 'גבינה', ונחלקו הפוסקים מה הדין בשתה חלב. לדעת **הארי"ו והיתר** (שער מ אות ח) צריך קינוח והדחה. ולדעת **הרש"ש** (חולין דף קג:) בגבינה צריך גם קינוח וגם הדחה אבל נדבקת בין השיניים ותבתיכיים, ולא יוצאת על ידי הדחה בלבד, אבל כאשר שותה חלב בכוס, מספיק הדחה בלי קינוח ובלי נטילה ידיים.

האוכל עם מזלג, לדעת **הפרי חדש** (ס"ק ט) לא צריך נטילה ידיים כי אין ידיו מלוכלכות. וכתב **השפת אמת** (ס"ק כ) שנכון להאכל בדרך שאין טורח.

4. דיני קינוח

לעיסה בפת: אופן קינוח הפה, מבואר ב**בגמ'** (חולין דף קה.), ונפסק **בשו"ע** (סימן פט סעיף ב), יקנח את פיו יפה על ידי לעיסת פת בפה, או כל דבר מאכל חוץ מקמח ותמרים וירק, כי הם נדבקים בחתיכיים ולא מנקים טוב את הפה. מדברי השו"ע מדייק **בבדי השלחן** (ס"ק גג), שצריך ללעוס את הפת בכל הפה, ובלי זה לא נחשב קינוח.

לגבי שאר פירות, מבואר **בשפת אמת** (ס"ק יב) בשם **כנסת הגדולה** (הגהות ה**טור** אות כט) שיש מחמירים בשאר פירות שאי אפשר לעשות על ידם קינוח, ונחלק עליהם ששאר פירות אינם כתמרים ויכול לעשות בהם קינוח, כמבואר ב**ברמב"ם** (מאכלות אסורות פרק ט הלכה כו).

ולענין בליעה, כתב **בשפת אמת** (ס"ק יב) בשם **הפרי תואר** (אות ז) שבקינוח צריך לבלוע את הפת, ולא מועיל אם לועס ופולט, ותמה עליו בשפת אמת דעת מהם שפרש **ברמב"ם** בולע או פולט, וכן משמעות לשון השו"ע שכתב 'לועס' שיקינוה הוא בלעיסה גם בלי בליעה. ולדעת **הפתחי תשובה** (ס"ק ה) הטעם שצריך לכתחילה לבלוע ולא לפלוט, הוא משום הפסד אוכלין.

5. דיני הדחה

שתי משקה: כאמור, בנוסף לקינוח הפה באמצעות אכילת

את הבשר, טעם הדבר מבאר ה**בלבוש** (יורה דעה סימן פט סעיף ב), שאין דרך הגבינה להישאר בין השיניים, וגם אינו מושך טעם בפה. כלומר, הטעם שצריך להמתין בין בשר לגבינה, ביאר רש"י משום טעם הבשר שנשאר בפה, והרמב"ם ביאר משום הבשר שנשאר בין השיניים, ושני הטעמים הללו לא ישייכם במאכלי גבינה.

ומבואר אצל, למרות שלא צריך המתנה, מכל מקום יש תנאים להיתר אכילת בשר אחרי גבינה, שאם רוצה לאכול בשר בהמה, צריך נטילת ידיים קינוח והדחה, אבל אם רוצה לאכול בשר עוף, לא צריך נטילת ידיים קינוח והדחה של הפה. דין נטילת ידיים נאמר רק בלילה, אבל ביום יכול לבדוק את ידיו ולוודא שאין בהם לכלוך, וכן לא יצטרך נטילת ידיים.

האמור, הוא על פי היתרוץ הראשון **בתוס'** (ע"ה ע"ה וגבינה), וכך נוקטת הלכה, שהסוגיא של קינוח והדחה עוסקת באדם שאכל גבינה ורוצה לאכול בשר, שלא צריך להמתין, ומכל מקום צריך רחיצה קינוח והדחה, ואם כן לאחר אכילת גבינה צריך קינוח והדחה כדי לאכול בשר. אבל לפי היתרוץ השני בתוס' בשם **רבנו תם ובה"ג**, הסוגיא של קינוח והדחה עוסקת באדם שאכל בשר ורוצה לאכול גבינה שקינוח והדחה הוא תחליף להתנהג. אבל לאחר אכילת גבינה, לא צריך אפילו קינוח והדחה כדי לאכול בשר.

על פי קבלה: מה שלמדנו הוא לפי סוגית הגמ', מאיך ידוע מה שמבואר ב**זוהר הקדוש** (שמות פ"ג פס"ט) דף כ"ה עמוד א, לשון הזוהר הובא באירכות בגיליון הקודם), שאם אוכל בשר וחלב בשעתא חדא או בסעודתא חדא, גורם לעצמו רעות עצומות. הרי שעל פי קבלה אין בל בשר לחלב, בין חלב לבשר, ובשניהם צריך להמתין שלא יהיה בשעה אחת או בסעודה אחת.

2. שיטות הפוסקים

מצד הדין מותר: נפסק **ברמב"ם** (מאכלות אסורות פרק ט הלכה כז), **בטור ובשו"ע** (סימן פט סעיף ב), ו**חכמת אדם** (כלל מ אות יב), שאחרי אכילת גבינה מותר לאכול בשר מיד, [ופשוט דבריהם שההיתר הוא אפילו באותה סעודה]. ואם רוצה לאכול בשר בהמה או חיה, צריך רחיצה קינוח והדחה, אבל אם רוצה לאכול בשר עוף אחר גבינה, לא צריך כלום. והוסיף השו"ע, שרק בלילה צריך רחיצה, אבל ביום יכול לעיין בידיי שאין בהם לכלוך כתחליף לרחיצה. וכן מבואר **ברמ"א** (או"ח סימן תצד), ו**בגמגמ אברהם** (סימן תצד ס"ק י), ו**במשנה"ב** (סימן קצו ס"ק ט), שיש תצד ס"ק טז), שמותר לאכול באותה סעודה קינוח גבינה ואחר כך בשר על ידי קינוח והדחה.

גם עוף: חידוש גדול כותב **ביד יהודה** (הארון אות ג ד"ה ומיהו כל זה, הקצר אות ג) בכונות **הרמ"א** (סימן פט סעיף ב), וכן נקטו להלכה **בבדי השולחן** (ס"ק עד), ו**בכף החיים** (סימן פט ס"ק מה), ו**בבן איש חי** (שנה שניה שלח אות יד), שיש להשוות בין אכילת בשר בהמה לבשר עוף, ועל כן יש צורך ברחיצה קינוח והדחה גם בין גבינה לעוף.

חומרא משום מעשה שהיה: כתב **בשו"ת מהר"ם מרוטנבורג** (סימן תרטו), הובא **במרדכי** (חולין סימן תרפז), ו**הגהות אשר"י** (על הרא"ש חולין פרק שמיני סימן ה) ו**ברמ"א** (סימן פט סעיף ב, בהג"ה), שפעם אחת מצא גבינה בין שיניו מסעודה לסעודה, ומשום כך החמיר על עצמו להמתין בין גבינה לבשר, כמו בין בשר לגבינה. אבל בין גבינה לעוף לא החמיר והתיר לאכול מיד, כי הרי מפורש בגמ' שעוף וגבינה נאכלין באפיסקורן ואין צריך להמתין ביניהם.

מחמירים כהזנה: וכתב **הבית יוסף** (או"ח סימן קעג), הובא **בביאור הגר"א** (סימן פט ס"ק יא), וכעין זה כתב ה**להבוש** (סימן פט סעיף ב, או"ח סימן קעג סעיף א), שהמהר"ם מרוטנבורג לא ראה את דברי הזוהר, ולכן החמיר רק בבשר משום מעשה שהיה ולא החמיר בעוף. אבל אנו שזכינו לראות את דברי הזוהר, טוב ונכון להחמיר שלא לאכול באותה סעודה גבינה ובשר, ואין הבדל בין אכילת בשר לאכילת עוף, כי הזוהר לא חילק ביניהם.

וכתבו **הפרי חדש** (סימן פט סוף ס"ק ו), ו**שיירי כנסת הגדולה** (או"ח סימן תצד א), ו**מנחת יעקב** (כלל עו אות ה), ו**דרכי תשובה**

גם קינוח והדחה, ורק כעבור שש שעות לא צריך קינוח והדחה שבוודאי כבר כלה הטעם. והמתנת השעה אפסרית גם באמצע הסעודה, וימתין מעט אחר הסעודה כלשון **תורת האשם** (כלל עו דין א).

והוסף הגר"צ, לגבי קינוח יש להעביר את המאכל בכל הפה כי לא יודע היכן נמצא גבינה, ומסתבר שמברשת שיניים אינה מועילה לקינוח, ולגבי מוצר פוסקים רק שאכילה מועלת ולא מצינו שאר דברים מועילים לקינוח. ובשתיית חלב יש להחמיר כדעת האיסור והיתר שצריך קינוח והדחה. ויש להצריך נטילה גם כשאוכל במזל.

ולדעת הגר"מ מאיר סירוטה שליט"א (בהוראה לרבני הילכתא), אחרי אכילת חלבי מנהג ישראל המתין חצי שעה כדי לאכול בשרי, ולא סומכים על קינוח והדחה להיתר אכילת בשרי בפחות מחצי שעה. ולגבי השאלה האם אחרי המתנה חצי שעה צריך גם קינוח והדחה או לא, תלוי במחלוקת הגר"ט והש"ך, ולכאורה המנהג הוא שמספיק חצי שעה בלי קינוח והדחה. ונראה ברור שצחצוח במברשת שיניים עם משהח מועיל כתחליף לקינוח והדחה.

מנהג הספרדים: לדעת הגר"ר בן ציון אבא שאול זצ"ל (שו"ת אור לציון יו"ד חלק א פרק יט סעיף ד), והגר"מ קרפ עובדיה יוסף זצ"ל (שו"ת יחזה דעת חלק ג סימן נח), והגר"מ קרפ שליט"א (משמרת הבית הלכות בשר בחלב פרק ו הערה 9 עמוד קיד), מנהג הספרדים בארץ ישראל, לאכול גבינה ומיד בשר ללא המתנה ביניהם. כי אם רחיצה קינוח והדחה, כמבואר בשו"ע (יו"ד סימן פט), ולא כמבואר בבית יוסף (או"ח סימן קעג). ויש מחמירים להמתין שעה.

7. קינוח והדחה - למעשה

קצירה: יש לחקור אם המתין חצי שעה/שעה, האם צריך גם קינוח והדחה, ומצינו לגבי המתנה חצי בין בשר לחלב (לשיטת שמספיק שעה), שנחלקו הפוסקים בדינו, הגר"ט (סימן פט ס"ב) ויש סובר שצריך עדיין קינוח והדחה, והש"ך (ס"ק ז) סובר שלא צריך קינוח והדחה, ויתכן שהוא הדין כאשר המתין חצי שעה/שעה בין חלב לבשר תלוי במחלוקתם.

לדעת הגר"ר עזריאל אויערבאך שליט"א (לבושי עוז תמצית הדברים יד), והגר"ר משה טוביה דינקל שליט"א **בטם הגרש"ז אולמן זצ"ל** (הלכות בשר בחלב פרק ב הערה קע), המנהג להחשיב את המתנת חצי שעה במקום קינוח והדחה.

מאידך לדעת הגר"ר משה שאול קליין שליט"א (הלכות בשר בחלב פרק ב הערה קע), אין מקור להקל אחרי חצי שעה מהחלב, לאכול בשר בלי קינוח והדחה, וצריך לעורר על זה. ולדעת הגר"ר מאיר ברנדסדורפר זצ"ל (פסקי בושם פרק כד אות יד והערה טו), אם המתין שעה לא צריך קינוח והדחה, בגלל מחלוקת הגר"ט והש"ך. ומעיקר הדין לא צריך להמתין כלום, ומחמירים להמתין חצי שעה על פי הזוהר, ולכתחילה ימתין שעה.

ולדעת הגר"ר ניסים קרליץ זצ"ל (חוט שני ריבית עמוד קנה), האוכל גבינה יחייב קינוח והדחה מעיקר הדין למרות שעבר שעה, כי אין גבול לזמן חיוב קינוח והדחה, ורק אחרי שש שעות לא צריך כי מסתבר שהתבטל הטעם כמו אחרי אכילת בשר, אבל בפחות משש שעות מנלן שבטל הטעם.

ולגבי מברשת שיניים, מבואר בשו"ת דברי מליכאל חלק ה סימן מז) **שרשי' ותוס'** (חולין דף קד:). טעם קינוח משום שנדבק בחניכיים, ואם כן הרי המברשת לא מסירה משם. וכן דעת הגר"ח קנייבסקי זצ"ל (דור המלקטים עמוד 406) שלא מועיל ניקוי במברשת שיניים. מאידך לדעת הגר"ר אביגדר נבנצל שליט"א (מציון תצא תורה יו"ד סימן כ עמוד קמח) יתכן שמברשת מיים נחשב במקום קינוח והדחה, ומביא בהערה כ בשם כמה פוסקים שמועיל רק בתור קינוח, ואם מדיח גם במים נחשב גם הדחה.

מאכל שאינו נדבק בפה, צריך גם להדיח את הפה על ידי שתיית משהק, וכלשון הגר"ע (סימן פט סעיף ב) ואחר כך ידחי פיו 'במים או ביי'ן, וכתב **החכמת אדם** (כלל מ סעיף יב) שהוא הדין שיכול לעשות הדחה גם בשאר משקין. וכתב **בבדי השולחן** (ס"ק נט) שלא צריך לבלוע את מי ההדחה.

וכתב **הגהות מיימוניות בשם מהר"ם** הביאו **הבית יוסף** (סימן פט) **והש"ך** (ס"ק יג), ו**החכמת אדם** (כלל מ סעיף יב), וכן נוקט **הלבוש** (או"ח סימן קעג סעיף א), שרשאי להקדים כרצונו את הקינוח או את ההדחה. ויש לציין **שהלבוש** (יו"ד סימן פט אות ב), הביא יש אומרים שלא להקדים את ההדחה קודם הקינוח, כי לא מועיל הדחה כאשר הטעם עדיין כפה.

6. זמן המתנה - למעשה

המתנה חצי שעה: לדעת הגר"ר אויערבאך זצ"ל (הליכות שלמה ניסן עמוד שפד הערה 49), הגר"ש **אזנר זצ"ל** (מבית לוי יו"ד עמוד לו סעיף טו), הגר"ש **דבילצקי זצ"ל** (הלכות מועדים שבועות עמוד לח הערה ז), הגר"מ **גרוס שליט"א והגר"ר סענדר ארלנר זצ"ל** (קונטרס מאור יעקב), הגר"ע **אויערבאך שליט"א והגר"מ קליין שליט"א** (הלכות בשר בחלב עמוד עז הערה קסח), המנהג להחמיר כדעת הזוהר ולהמתין חצי שעה בין חלבי לבשרי, ומה שפסק המשנ"ב שמתור היינו רק מצד הדין, אבל המנהג הוא להחמיר וכן פי להרווח.

וביאר בשבט הלוי טעם המנהג, כי כתוב בזוהר 'בשעת חדא', והכוונה שלא יהיה סמוך, והגדרת 'סמוך' הוא חצי שעה, כמו ש'סמוך למנחה' הכוונה חצי שעה.

ואמר הגר"ש **אלישיב זצ"ל** (הערות חולין דף קה. באר ישראל הלכות יום טוב דיני חג השבועות עמוד קי) שמצד הדין מותר אפילו באותה סעודה, וכמבואר בגמ' ונפסק בשרי"ע וברמ"א, אך בזוהר החמיר לא לאכול בסעודה אחת, וכן אנו נוהגים. ויש מתלמידי שהעידו בשם הגר"ש שמעיקר הדין לא צריך לחכות חצי שעה, אלא מספיק קינוח והדחה.

והשיב הגר"ר **אפרים גרינבלט זצ"ל** (שו"ת רבבות אפרים חלק ח סימן תרט), שיש נוהגים לחכות חצי שעה, אבל מדברי השו"ע (סימן פט) שמעם שמספיק רחיצה קינוח והדחה בלי להמתין.

המתנה שעה: בשו"ת **משנה הלכות** (חלק ו סימן קלה) יישב את מנהג העולם שממתנים חצי שעה, וסיים שלמעשה יש לנהוג להמתין שעה, וכפי שקיבל מביא אביו, וראה בספר **הלכות בשר בחלב** (עמוד עו הערה קסה) שהביא מקורות שצריך לחכות שעה. והקנה בושם נהג להמתין שעה, כפשטות לשון הזוהר.

ולדעת הגר"מ **שטרנבוך שליט"א** (תשובות והנהגות כרך ב סימן שצ), מעיקר הדין מותר לאכול בשר מיד אחר גבינה, בתנאי שעשה קינוח והדחה ורחיצה כדיו, וביקר וסילק השולחן. והמנהג המקובל הוא להמתין חצי שעה שזוהר שיעור של "סמוך" בעלמא, כמו שמצינו בדין 'סמוך למנחה לא יאכל', אבל לשון הזוהר משמע 'שעתא חדא' ממש. והמתמיר להמתין כשעה קדוש יאמר לו, ולא צריך קינוח. או ימתין חצי שעה ובקינוח והדחה וניקוי שיניים כראוי. והחומר הוא רק באכילת גבינה, אבל בשתיית חלב מספיק הדחה כעין המבואר ברש"ש, אבל אם אכל עוגה יחד עם הקפה, נדבק החלב בפה כמו בתבשיל.

ולדעת הגר"ר **צבי ובר שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), צריך להחמיר כדברי הזוהר, ולכן באותה סעודה לא יאכל בשר אחרי גבינה ממשמעות הזוהר. ועוד צריך לנהוג כדברי הזוהר שגם בעוף אחרי קינוח חלבי להמתין עונה, ומכל מקום כעבור שעה לא צריך קינוח והדחה כדי לאכול עוף, ול המקור להחמיר בעוף הוא מהזוהר ושם מוזכר שעה ולא מוזכר קינוח והדחה. וכן במשך בהמה אחרי מאכל חלבי, למרות שכבר המתין שעה צריך

משיב כהלכה

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **לפי הגמ'**: בין גבינה לבשר לא צריך המתנה וסעודה אחת, רק רחיצה קינוח והדחה, ופינוי שאריות האוכל מהשולחן, והחלפת המפה והכלים. בין אכילת גבינה לעוף לא צריך רחיצה קינוח והדחה, והמתנה להחמיר שצריך.
- ב. **חומרא**: ביום מועיל בדיקה במקום רחיצה, ויש מחמירים גם ביום, ובשעת הדחק מספיק בדיקה. יש מחמירים להמתין שש שעות בין חלב לבשר, אבל בין גבינה לעוף לא החמירו.
- ג. **לפי הזוהר**: צריך להרחיק בין גבינה לבשר שלא יהיה בסעודה אחת ובשעה אחת. והוא הדין בין גבינה לעוף.
- ד. **למעשה**: נאמרו השיטות הבאות. מותר מיד עם קינוח והדחה או אחרי חצי שעה בלי קינוח והדחה. חצי שעה עם קינוח והדחה או שעה בלי קינוח והדחה. אחרי שעה עם קינוח והדחה.
- ה. **רחיצת ידים**: דוקא מים ולא שאר משקין, עד פרק השני, מנגב ידיו משום מיאוס, ולא מועיל לפשטפסם בגופו או בכותל. לא מעכב כלי וחציצה. אכל במזלג או שתי ככוס מדינא לא צריך, ונכון להחמיר.
- ו. **קנינות**: לעיסת לחם וכדומה בכל הפה, למעט מאכלים רכים ודביקים כמו תמרים וקמח וירק. ובשאר פירות מחלוקת, ויש מצריכים לעיסה, נחלקו האם מועיל קינוח במברשת שיניים. בשותה חלב מחלוקת אם צריך קינוח.
- ז. **הנחה**: שתיית משקה כל שהוא, ולא צריך לבלוע, ורשאי להקדים את ההדחה לקינוח.

ההגרלה השבוע על 100 שקל מזומן הזוכה בהגרלת גיליון 387 בסך 100 שקל מזומן האברך המופלג הר"ר חנניה קניג שליט"א כולל זכרון אליהו אופקים

שאלה: האוכל גבינה צהובה, כמה צריך להמתין כדי לאכול בשרי?

פרט הדין: לפי מנהג בני ספרד, ומנהג בני אשכנז, בגבינה קשה, ובסוגים השונים של גבינה צהובה.
מקורות: איסור והיתר (כלל מ דין י), **תורת חטאת** (עו ב), רמ"א (סימן פט סעיף ג), ט"ז (ס"ק ד), ט"ף (ס"ק טו), **שפת ידעת** (ס"ק טו), **פרי חדש** (ס"ק טז), ומשנ"ב (סימן קצו ס"ק ט, סימן תצד ס"ק טז, ביאורים ומוספים מהדורת דרשו מספר 20) **קונטרס הביאורים** (בספר קיצור שו"ע הלכות בשר וחלב עמוד קלח), **ארחות רבינו** (חלק ג עמוד עז), **הגרי"ש אלישיב** (קובץ תשובות חלק א סימן נח, ישא יוסף חלק ג סימן קט אות ג, סימן קכ), **הגרש"ז אויערבאך** (מאור השבת חלק ג תשובות הגרש"ז א), **הליכות שלמה** שבועות פרק יב אות יג וארחות הלכה שם, קובץ מוריה עמוד עט), **שבט הלי** (חלק ב סימן (לה) **ספר הכשרות** (פרק י סעיף גופו או בכותל) (פרק ב ענף ו).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ושולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.
בכדי להשיג ולהכנס להגרלה, מספיק לעיין במראה מקום אחד!
 נא לשלוח את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, כתובת), באחת מהאפשרויות הבאות:
 1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שוחח 4
 2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' - 'עומק הפשט'
 3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
 4. בפקס מספר 6507823-1532
 5. במייל 5047867@gmail.com

המדור הוקדש לעילוי נשמת הג"ר שלמה ב"ר יונה יוסף דיסין זצ"ל נלב"ע י"א אייר תשפ"ב ת.נ.צ.ב.ה.

עדכוני הלכה

פתיחת ברז בשבת

ידית אחת: כברזים עם ידית אחת, בצד ימין מים קרים ובצד שמאל מים חמים, יש לשים לב בשבת לפתוח את הברז עד סוף צד הימין, שאם יהיה קצת מוטה לשמאל יצאו מעט מים חמים.
 בנוסף לכך, יש ברזים שגם כאשר מוסט לגמרי לצד ימין המים הקרים, עדיין יוצא מעט מים חמים, אפשר לבדוק זאת בקלות, סוגרים את ברז המים הקרים מתחת הכיור ופותחים את הברז לצד ימין, אם נמשיך לצאת מים, מוכח שגם מים חמים יוצאים בצד של המים הקרים. העצה שלא יהיה חששות איסור בפתיחת הברז בשבת, לסגור לפני שבת את הברז הראשי של המים החמים.

נושא הגיליון הבא:

'המתנה לאחר אכילת גבינה צהובה'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

הודעה לתורמים החשובים

בס"ד התקבל אישור לפי סעיף 46 לעמותת הילכתא
קעת כל תורם להילכתא בהעברה או באשראי, מקבל קבלה מוכרת לצרכי מס, על ידה זכאי לקבל החזר מס בגובה 35% מהתרומה.

הילכתא

לדעת לחיות מהלכה

- גיליון שבועי עומק הפשט
- שיעורים וימי עיון
- בית הוראה טלפוני
- בירורי הלכה אקטואליים
- קו מידע הלכתי
- חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

לקבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...